

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Case studies in archaeological predictive modelling

Verhagen, J.W.H.P.

Citation

Verhagen, J. W. H. P. (2007, April 18). *Case studies in archaeological predictive modelling*. *Archaeological Studies Leiden University*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/11863>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/11863>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

STELLINGEN

1. Zonder toetsing blijven archeologische verwachtingskaarten oncontroleerbaar. Gerichte prospectie, die leidt tot het verzamelen van representatieve steekproeven van archeologische vindplaatsen is de enige manier om de voorspellingen van deze kaarten te controleren.
2. Het gebrek aan aandacht voor de kwaliteit van archeologische onderzoeksgegevens, met name die in ARCHIS, maakt het in de praktijk zeer moeilijk om kwantitatieve methoden op grotere schaal in te zetten voor het maken van verwachtingskaarten in Nederland.
3. Het maken van verwachtingskaarten die aan alle benodigde methodologische, technische en archeologisch inhoudelijke randvoorwaarden voldoen, betekent dat deze kaarten een stuk duurder worden dan op dit moment het geval is. Alleen door kwaliteitsnormen voor verwachtingskaarten op te stellen en deze bindend te maken valt te verwachten dat ook de kwaliteit van de kaarten zelf omhoog zal gaan.
4. Het betrekken van sociaal-culturele factoren bij het maken van archeologische verwachtingskaarten is, in tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt, niet onmogelijk. Het beperkt zich echter wel tot de factoren die op een of andere wijze meetbaar zijn.
5. Alleen in de exacte natuurwetenschappen kunnen voorspellingsmodellen worden opgesteld op basis van een volledig verklarende theorie, die de causale verbanden specificceert. In de archeologie zullen we het moeten doen met hypothesen over causale verbanden, en kunnen we er slechts naar streven het bestaan van deze verbanden door middel van statistische analyse plausibel te maken.
6. Het doel van een archeologisch voorspellingsmodel is niet om beter inzicht te krijgen in de factoren die locatiekeuze beïnvloeden, of om de volledige archeologische realiteit te reconstrueren, maar om binnen de grenzen van de beschikbare gegevens en kennis een inschatting van het archeologisch potentieel te maken.
7. Het gebruik van verwachtingskaarten om te bepalen of ergens wel of geen prospectie dient plaats te vinden is vanuit wetenschappelijk oogpunt gezien onjuist. Prospectie dient ofwel tot een representatieve steekproef te leiden, ofwel tot een zo volledig mogelijke opsporing van archeologische vindplaatsen. In beide gevallen is het criterium 'verwachte dichtheid aan vindplaatsen' niet geschikt om te bepalen waar geprospecteerd moet worden.
8. Het gebruik van verwachtingskaarten om te bepalen of ergens wel of geen prospectie dient plaats te vinden is vanuit maatschappelijk oogpunt gezien juist. Van inventariserend onderzoek mag verwacht worden dat het een optimaal archeologisch rendement oplevert. In zones met een hoge archeologische verwachting mag worden verondersteld dat dit rendement hoger ligt dan in zones met een lage archeologische verwachting.
9. Er is een speciaal fonds nodig voor het financieren van risicovolle wetenschappelijke onderzoeksprojecten. De huidige praktijk van het financieren van onderzoeken waarvan het eindresultaat al vooraf moet worden gedefinieerd, leidt tot belemmering van de overheidswege zo gewenste innovatie.
10. De gemiddelde archeoloog kan voor elke generalisatie moeiteloos een uitzondering formuleren. Uitzonderingen daargelaten, uiteraard.